യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 6
(നിർവാണപ്രകരണം ഉത്തരാർധം)/സർഗം 162

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .
ചിദ്വ്യോമാർഥതയാർഥാനാം യഥാസ്ഥിതമിദം ജഗത് .
സരൂപാലോകമനനമപി ചിദ്വ്യോമ കേവലമ് .. 1
സ്വപ്നചിത്പുരരൂപത്വാദന്യദ്യസ്മാന്ന വിദ്യതേ .
ജഗത്തസ്മാന്നഭഃ ശാന്തം നേഹ നാനാസ്തി കിംചന .. 2
ചിദാഭാനമനാദ്യൈനെവ നാനേവ പരിലക്ഷ്യതേ .
അനാത്മൈവാത്മനാത്മാനം സ്വപ്നാകാശപുരേഷ്വിവ .. 3
സർഗാദാവിവ ചിദ്വ്യോമ സ്വപ്നാകാശപുരം ജഗത് .
ആഭാതമേവാസത്യം ച/ നൂനം സത്യമിവ സ്ഥിതമ് .. 4
തജ്ജ്ഞാജ്ഞാതോ ന മൂർഖാണാമജ്ഞാജ്ഞാതോ ന തദ്വിദാമ് .
വിദ്യതേ സർഗശബ്ദാർഥഃ സത്യാസത്യമയാത്മകഃ .. 5
തജ്ജ്ഞാജ്ഞയോസ്തയോരന്തഃപ്രതിപത്തൗ തു യത്സ്ഥിതമ് .
ന ബോദ്ധും ന ച വക്തും തേ ജാനീതസ്തൗ പരസ്പരമ് .. 6
സ്വബുദ്ധൗ സ്വർഗശബ്ദാർഥോ മിഥോന്തസ്തത്കിലാനയോഃ .
സ്ഥൈര്യാസ്ഥൈര്യേ ജാഗ്രതോ ദ്വേ അക്ഷീബക്ഷീവയോരിവ .. 7
ദ്രവസ്ഥിതിമിതാ യദ്വത്സരിദ്വാരിണി വീചയഃ .
ചിതൗ സ്ഥിതിമിതാസ്തദ്വച്ചേതനാത്സർഗവീചയഃ .. 8
ചിദ്രൂപം യന്ന കിംചിത്തദിദം കിംചിദവസ്ഥിതമ് .
ഭാതി ദൃശ്യമിവാദൃശ്യമപി സ്വപ്നപുരേഷ്വിവ .. 9
ചിച്ഛായേയം പ്രകചതി ജഗദിത്യഭിശബ്ദിതാ .
നന്വമൂർതൈവ മൂർതേവ ദ്രവ്യച്ഛായേവ വൈ തതാ .. 10
കായമാത്രകമേവേദം ഭ്രാന്തിമാത്രമസന്മയമ് .
പിശാചവിഭ്രമാലോകപ്രായമായാസനം ദൃഢമ് .. 11
മനോരാജ്യമിവാസത്യം ലോലം ലമ്ബാമ്ബുബിന്ദുവത് .
ദ്വാഭ്യാമിത്യനുഭൂതിഭ്യാം യദസത്തത്ര കാത്മതാ .. 12
വിദാര്യദാരുരവവത്തരങ്ഗാനിലശബ്ദവത് .
ഖേ ശബ്ദാഃ പവനസ്ഫോടാ ഭാന്ത്യർഥാ വാസനോദയാഃ .. 13
സർഗാദിതഃ സ്വപരിഭാ കചതി സ്വപ്നശൈലവത് .
വസ്തുതസ്തു ന ശബ്ദോസ്തി നാർഥോഽസ്തി ന ച ദൃശ്യതാ .. 14
യദിദം ചാസ്തി ചാഭാതി തത്സർവം പരമാർഥസത് .
അന്യാദൃക്കാരണാഭാവാത്സർഗാദാവേവ നോദിതമ് .. 15

നിരസ്തശബ്ദഭേദാർഥമനിരസ്താഖിലാർഥകമ് .
ശാമ്യാമി പരിനിർവാമി വ്യോമൈവാസ്മീതി ബുദ്ധ്യതാമ് ..16
ത്യജ്യതാമാത്മവിശ്രാന്ത്യാ ശുദ്ധബോധൈകരൂപയാ .
ജീവേഽജവം ജവീഭാവസ്ത്വസദുത്ഥിത ആത്മനാ .. 17
ആത്മൈവ ഹ്യാത്മനോ ബന്ധുരാത്മൈവ രിപുരാത്മനഃ .

ആത്മാത്മനാ ന ചേത്ത്രാതസ്തദുപായോഽസ്തി നേതരഃ .. 18
തര താരുണ്യമസ്തീദം യാവത്തേ താവദമ്ബുധേഃ .
നനു സംസാരനാമ്നോഽസ്മാദ്ബുദ്ധ്യാ നാവാ വിശുദ്ധയാ .. 19
അദ്യൈവ കുരു യച്ഛ്രേയോ വൃദ്ധഃ സൻകിം കരിഷ്യസി .
സ്വഗാത്രാണ്യപി ഭാരായ ഭവന്തി ഹി വിപര്യയേ .. 20
ശൈശവം വാർധകം ജ്ഞേയം തിര്യക്ത്വം മൃതിരേവ ച .
താരുണ്യമേവ ജീവസ്യ ജീവിതം തദ്വിവേകി ചേത് .. 21
സംസാരമിമമാസാദ്യ വിദ്യുതസംപാതചഞ്ചലമ് .
സച്ഛാസ്ത്രസാധുസംപർകൈഃ കർദമാത്സാരമുദ്ധരേത് .. 22
അഹോ ബത നരാഃ ക്രൂരാ ഗതിഃ കൈഷാം ഭവിഷ്യതി .
കുർവന്തി കർദമോന്മഗ്നേ നാത്മന്യപി നിജോദയമ് .. 23
യഥാ മൃന്മയവേതാലസഭാ ഗ്രാമ്യസ്യ ഭങ്ഗദാ .
യഥാ ഭൂതാർഥവിജ്ഞാനാന്മൃന്മയ്യേവ ന ഭങ്ഗദാ .. 24
തഥാ ബ്രഹ്മമയീ ദൃശ്യലക്ഷ്മീരജ്ഞസ്യ ഭങ്ഗദാ .
യഥാ ഭൂതാർഥവിജ്ഞാനേ ബ്രഹ്മൈവാസ്തേ ന ഭങ്ഗദാ .. 25
ശാമ്യത്യശാന്തമേവേദം സ്ഥിതമേവ വിലീയതേ .
ദൃശ്യം തത്ത്വപരിജ്ഞാനാദ്ദൃശ്യമാനം ന ദൃശ്യതേ .. 26
സ്ഫുടാനുഭവനസ്യാപി സ്വപ്നകാലേ നിജേ യഥാ .
പരിജ്ഞാനാദസത്യത്വമേവ സത്യപദം ഗതാ .. 27
തഥാനുഭൂയമാനാപി സർഗസംവേദനാമ്ബരേ .
ചിന്മയേ തത്ത്വവിജ്ഞാനാച്ഛൂന്യതൈവാവശിഷ്യതേ .. 28

ജാതിജ്വരജ്വലിതജീവിതജങ്ഗലേഷു
ജീർണാനി വാതഹരിണാഹരണക്രമേണ .
മാദ്യന്മനഃപവനപാതയുതാന്യമൂനി
ജിത്വേന്ദ്രിയാണി ജയമേഹി ജഹീഹി ജന്മ ..29

ഇത്യാർഷേ ശ്രീവാസിഷ്ഠമഹാരാമായണേ വാല്മീകീയേ മോക്ഷോ-പായേഷു നിർവാണ പ്രകരണേ ഉത്തരാർധേ അവിദ്യാ-നിരസനോ നാമ+ ദ്വി/ഷഷ്ട്യധിക-ശതതമഃസർഗഃ ..162..

ഓം

****

CHECKED BY GURU P.R.IYER
6.1.2024